

Høringsuttalelse til planarbeid og planprogram for Davvi vindkraftverk

WWF Verdens naturfond, Den Norske Turistforening, Norsk Friluftsliv, BirdLife Norge, Norges Jeger og Fiskerforbund og Sabima takker for muligheten til å komme med innspill til planprogrammet for Davvi vindkraftverk. Vi mener at lokaliseringen av Davvi vindkraftverk i et av Norges største inngrepsfrie områder er svært uheldig og ikke i tråd med FNs naturavtale - som sier at naturen skal stå sentralt i all arealforvaltning.

For å styre vindkraftutbygging fra områder der vi har verdifull og sårbare natur, til områder der den har minst naturfotavtrykk, mener vi at konsesjonssystemet bør ha noen tydelig definerte kriterier for tidlig avslag. Flere av de store miljø- og friluftslivsorganisasjonene i Norge oversendte sine forslag til kriterier for tidlig avslag og konsesjonstildeling til Energi- og miljøkomiteen i juni 2023. Disse er som følger:

- Verneområder og INON-områder med buffersoner.
- Store sammenhengende naturområder med urørt preg, truede naturtyper, nasjonalt og regionalt viktige friluftslivsområder, og utvalgte kulturlandskap.
- IBA-områder¹, viktige leveområder og trekkområder for ansvarsarter, truede og prioriterte arter; som blant annet villrein.
- Myr og annen våtmark, torvmark og karbonrik skog.

En realisering av Davvi vindkraftverk vil møte flere av disse kriteriene. Vi mener derfor at det er av stor betydning at det ikke startes områderegulering eller bevilges konsesjon for Davvi vindkraftverk.

Årsakene til dette er følgende:

Nedbygging av inngrepsfri natur:

Størsteparten av planområdet for Davvi vindkraftverk ligger i Norges nest største intakte villmarksområde. Det vil si områder som ligger fem kilometer eller mer fra tyngre tekniske inngrep. Ved starten av 1900-tallet var om lag 50% av Norges fastlandsareal villmarkspreget, i 2018 var det bare 11,5% igjen². Villmarkspregede områder har særlig stor betydning for å bevare biologisk mangfold.

I sammenheng med utarbeiding av nasjonale ramme for vindkraft gjorde Miljødirektoratet og Riksantikvaren (2007) en vurdering av naturverdiene i utpekte områder. De skrev da:

«Laksefjordvidda henger sammen med naturområder i Finland og utgjør deler av det som trolig er de aller største naturområdene med urørt preg i hele Skandinavia. Slike svært store områder vurderes å ha en egenverdi ved siden av de mer påvisbare miljøkvalitetene.»

¹ Important birdlife areas: <https://www.birdlife.no/prosjekter/iba/>

² Miljødirektoratet.no <https://miljostatus.miljodirektoratet.no/tema/naturomrader-pa-land/inngrepsfri-natur/>

Konsekvenser for truede og prioriterte arter:

Klimaendringer truer den arktiske naturen, og halvparten av truede arter påvirket av klimaendringene er knyttet til fjellet, arktiske og alpine områder. Blant dem finner vi snøugle og fjellrev. Med økende temperatur vil disse artene forsøke å tilpasse seg ved å flytte nordover og høyere opp i fjellet³. Det er kritisk viktig å beskytte naturen og større, sammenhengende naturareal for å møte klimaendringene, i tillegg til å spare artene for den direkte påvirkningen en utbygging vil gi.

Flere av artene som beviselig påvirkes eller kan påvirkes av utbyggingen, er truede eller prioriterte arter. Dverggås, snøugle og fjellrev er sårbare og arealkrevende arter som er avhengige av høyereliggende og relativt uberørte habitater. Dverggås (kritisk truet, CR) og fjellrev (sterkt truet, EN)⁴ har lenge vært truet, men viser nå tegn til en styrket bestand⁵. Utbygging av Davvi vindkraftverk vil kunne ødelegge den positive utviklingen for disse artene og intakte høyereliggende områder slik som planområdet til Davvi vindkraftverk må derfor beskyttes som et viktig tilfluktssted for de arktiske artene.

Undervurderte virkninger for friluftsliv:

Friluftslivet i området er preget av tradisjonell og kulturelt betinget bruk, med liten grad av tilrettelegging/programmering. Det går en viktig tursti fra Tana til Rásttigáisá, og øvrig ferdsel går utenfor merka sti/løype. Det betyr ikke at området eller friluftformen er mindre verdt enn områder med mye tilrettelegging.

Inngripende infrastruktur og kaianlegg:

Mulige kaianlegg i forbindelse med Davvi vindkraftverk kan ødelegge et aktivt marint delta ved Kunes, som er utpekt som et særlig aktuelt sted for kaianlegg. Aktive marine deltaer er en truet naturtype (sårbare, VU), og av spesielt stor betydning for blant annet fugler. Vi er derfor kritiske til at ikke all infrastruktur og alle planområder tilknyttet vindkraftanlegget blir planlagt og konsekvensutredet samtidig. Planprogram og utredningsprogram for kaianlegg og tilkomstveier bør ikke utsettes og sees uavhengig av planene for selve vindkraftanlegget. Særlig konsekvensutredningen bør vurdere sumvirkningene på natur-, kultur-, og friluftslivsverdier av de ulike utbyggingene.

Klimagassutslipp:

Det er fare for et samlet negativt klimaregnskap. I Norge er det myr, skog og fjell som har de største lagrene av karbon⁶. Infrastrukturen og selve anlegget vil påvirke naturlig karbonopptak- og lagring i store arealer. Det er avgjørende at karbonutslipp fra jord og våtmark, inkludert myr, beregnes for prosjektet.

Mangelfulle hensyn til urfolks rettigheter.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) bestilte i 2018 reindriftsvurderinger av fylkesmannsembetene (nå statsforvalteren) i forbindelse med nasjonal ramme for vindkraft i Norge⁷. Rapporten konkluderer med at utbygging av vindkraftanlegg har store negative konsekvenser for reindriftsnæringen i regionen (RBD 13). Organisasjonene vil med dette anmode om at hensynet til urfolk og samiske interesser og bruk av områdene, herunder hensynet til reindriftens bruk, blir ivarettatt.

³ Miljødirektoratet.no [Klimaendringer og norsk natur](#)

⁴ Artsdatabanken.no <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisterforarter/2021/>

⁵ Miljødirektoratet.no <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2023/august-2023/rekorddar-for-noregs-mest-trua-fugl/>

⁶ Karbonlagring i norske økosystem, NINA. <https://media.wwf.no/assets/attachments/Temahefte.pdf>

⁷ NVE.no [nasjonal-ramme-for-vindkraft-analyser-for-samiske-reinbeiteomrader.pdf](#)

Oppsummering:

Davvi vindkraftverk vil punktere og redusere et av Norges største villmarksområder, som er et viktig levested for flere truede arter, og ha vesentlige konsekvenser for det arktiske landskapet. Kunnskapsgrunnlaget tilsier at Davvi vindkraftverk ikke bør bygges, fordi det vil ødelegge store naturverdier og påvirke urfolks levemåte negativt. Vi står i en global naturkrise og norsk natur er også under press. Organisasjonene vil derfor på det sterkeste oppfordre til at områdereguleringen og konsesjonsprosessen for Davvi blir avsluttet.

Om plan- og konsesjonsprosessen likevel skulle gå videre, ber vi om at følgende vurderes grundigere i planprogrammet og utredningsprogrammet for å belyse alle konsekvenser.

Innspill til utredningsprogrammet:

- Tap av inngrepsfrie naturområder må beregnes og visualiseres. Konsekvensene for arktisk natur og truede arter må utredes og sees i sammenheng med klimaendringene. I forbindelse med konsesjonsvurderingen bør sumvirkningene også vurderes i forhold til eksisterende og etablering av andre nye tilsvarende store utbygginger i Finnmark, som øvrige vindkraftanlegg og kraftlinjer.
- Friluftslivsverdiene av området bør utredes kvalitativt, ikke utelukkende ved hjelp av en kartanalyse.
- All infrastruktur tilknyttet vindkraftanlegget bør planlegges samtidig som, og utredes og vurderes i lys av, selve produksjonsområdet. Alternative lokaliseringer og 0-alternativ for kaianlegget blir svært viktig å belyse for en helhetlig vurdering av de totale konsekvensene av etablering av Davvi vindkraftanlegg.
- Karbonutslipp fra jord og våtmark, inkludert myr, må beregnes for prosjektet.
- Urfolk som tradisjonelt opererer i området må høres, og deres interesser må vektlegges og ivaretas.

Kommentar til plan- og konsesjonsprosessen: Vi merker oss at planoppstart har blitt varslet og planprogrammet lagt ut til høring i sommer på tross av at NVE har uttrykt ønske om å utsette dette til øvrige vindkraftplaner i Finnmark er klare til behandling for bedre å koordinere prosessene og vurdere planene opp mot hverandre i et regionalt perspektiv. Videre ser vi at høringen og planprogrammet ikke er annonsert på Lebesby kommune sine hjemmesider etter at høringsfristen ble forlenget. Dette er svært uheldig, og kan medføre at viktige aktører ikke får bidratt med sine innspill, og at tilliten til prosessen blir svekket. Vi etterspør bedre samordning mellom planprosessen og konsesjonsprosessen, og mellom NVE, kommunen og Multiconsult.

Med hilsen

Ragnhild Elisabeth Waagaard
Leder, klima- og energiteamet
WWF Verdens naturfond

Siri Parmann
Fagsjef
Norges Jeger- og Fiskerforbund

Kjetil Aa Solbakken
Generalsekretær
BirdLife Norge

Siren Juliussen
Rådgiver, naturforvaltning
Den Norske Turistforening

Hans Erik Lerkelund
Fagsjef, naturforvaltning
Norsk Friluftsliv

Christian Steel
Generalsekretær
Sabima